

Kongl: Majst: ^h

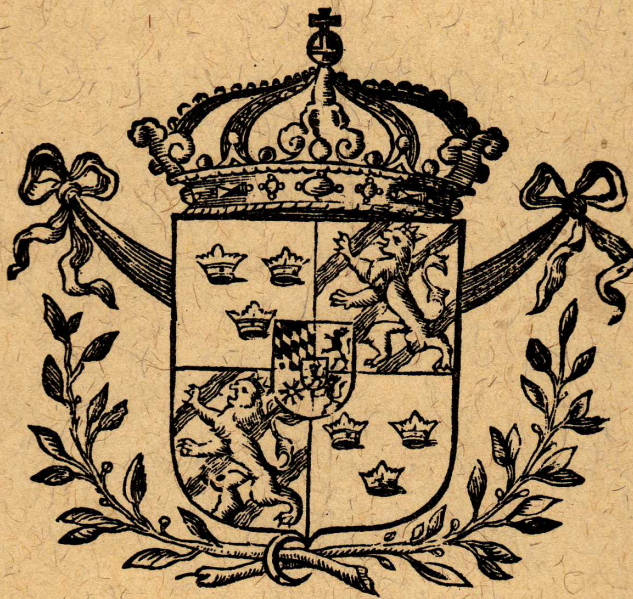
Allaemene

Q R S T U V W

Och

Stråå /

För Handtwärckarne / i Sverige och
Finlandh.

S T O C K H O L M

Tryckt hos Sahl. Georg Hantschs Äffterlefwerska.
Åhr 1669.

ARTICKLAR.

Som i denne Ordning och Skrå innehålles.

- I. Om Handtvärckarnes och Bröderstapets Rättigheter/Gillen och Sammankompster.
- II. Om Aldermänn och Bysittiarne/sampt theras wahl/plicht/förmon och wyrdning.
- III. Om Ambeklädan / thes nycklar / böcker och råenskaper.
- IV. Huru een må komma i ämbetet; och först om läropoikar.
- V. Om lärodrengiar / Gesäller och Mesterswenner.
- VI. Huru een må blifwa Mestare.
- VII. Ordning Mestare emillan.
- VIII. Ordning emillan Mestarne och Gesällerne.
- IX. Ordning för Mestare och theras läropoikar.
- X. Ordning för heela ämbetet.

Wij CARL,

medh Guds Nådhe/
Sweriges / Gøthes och
Wendes Konung och Arf-
förste / Stoorförste til Fin-
land / Hertigh vthi Skåne/
Estland / Lijffland / Carelen/
Brehmen / Behrden / Stettin / Pommern / Cassuben
och Wenden / Förste til Rügen / Herre öfwer Inger-
manland och Wismar ; Så ock Pfaltz Grefwe widh
Rhein i Benern / til Gūlich / Glewe och Bergen Her-
tigh / etc. Giöre witterligit / at såsom Wåre För-
fäder Sweriges Rijkets Konungar hafwe på all-
gödrligit sätt / och som tijderne hafwa medhgifwit /
søkt at indraga allehanda Handtwärkerier i Rijket /
och them medh åthskillige Privilegier och fördelackti-
ge wilkor omsattadt / Men lijkwäl icke kunnat komma
them til den fullkombligheet och myckenheet som thet
almånne bästa hafwer fodrat / måst aff den orsak at
the icke hafwa warit medh een rätt Ordning försed-
de heller tilbørligen handhafde. Swarsföre hafwe
Wij för een höggh nödtorfft ehrachtat / at låta öfwer-
see alle handtwercck / Skräer och dem til Wårt Rijke
sampt desse tijder bequemmade vthi een algemeen
Ordning sammansatta och påbiuda / på sätt och wijs
som här effter föllter.

Förste ARTICKEL.

Om Handwärcarnes och Bröderstapets Rättigheete / Gillen och Sammankompster.

I.

Alle Handwärc och Bröderstap måge hafwa sine Gillen och sammankompster / på thet alt deste skickeligare och medh godh Ördning til thet gemene bästa och ämbetens befordrande må tilgå.

2.

Intet Gille eller ämbetes sammankompst kan hållas medh mindre thet äre tree Mästare / och så länge the icke äre så starcke / hälle tå sikh til näste Stadh i Landet / hwarest samma handwärc och Gille medh Skrå är inrättad ; Men thet i samma Landzort intet slikt Bröderstap eller societet wore / tå hälle sikh til Stockholms Skrå och Gille / in til des the blifwa så starcke som ofwenbemt : är. Och såsom ingen Skrå kan hållas / thet icke tree Mästare äre / altså skal en hettler någon Skrå / wara sluten til något wist tahl aff Mästare / othan må thet aff inkomma och tiltagas så många som redeligen och wäl thet lärt hafwa.

Eff.

Effter som Intet Gille eller Bröderskap vthan ett wist rum och ställe / hwarest som Gillesbröderne hafwa sin sammankompst / kan wara ; Alltså finnes gott at the ämberen som äre så starcke / och effter gamäl wahna / äga sine egne Gilleshuus / måge ther komma tilsammans ; Men the öfrige hafwe sin sammankompst / antingen i Stadsens / eller något annat Huus / som Borgmästare och Rådhy anten hafwer ih'm tilförordnat / eller här effter förordnandes warder. Och på thet then ene then andre icke må wara til förhinders / stånde hoos Magistraten at förordna them hwar sine wisse Dagar och tijder på hwilke the måge komma tilsammans.

Ingen sammankompst må skee i något handtwärck och Gille / vthan Borgmästare och Rådhy loff och minne / och wari altijdh een aff theras medel ther hoos ; doch så at the icke förbindas mehra än fyra gånger om året sammankomma / medh mindre särdeles wichtige saker så fordrade / så the kunne aflåga sine Quartals penningar / hwilka skole til summan förmedlas och påläggias effter heela ämbetets bewillning och Borgmästare och Rådhy gottfinnande / för alt acktandes / at inthet handtwärck blifwer ther medh öfwer sin förmågo beswärat. Hwar

någon fins trest och mothwillig / bewillade quartal
at vthgiffwa / then skal öka samma sit quartal medh
een fierdedeel högre i summan / för hwar månadh
han trestas / och medh des betalande vthe blifwer.

5.

Intet ämbete må något samquäm hålla / vthan
Äldermans och bisfittiarens weetskap och närwaro.

6.

Stråden äga Äldermänn och bisfittiare låta een
gång om åhret för ämbetet oplåsa.

7.

Widh ämbeternes sammankompster måste een
Eedsworen Notarius och Stadzbetienter wara til-
stådes / som förer pennan och antecknar hwadh som
förelöper / hållandes öfwer alt ett riktigt protocoll /
och thet sedan i ämbets lådan inlägger och förwar-
rar : och emoot sådant sitt arbete / jempte then löhn
han niuter aff Staden / hafwe aff hwart ämbete een
skiallig wederkennelse / effter Borgamestare och Råd
och heela ämbetes gottfinnande / doch medh then lin-
dring at ämbeterne ther igenom icke beswåras.

8.

Ingen må vthrikses inlåta sig vthi Strå och
Gillo

Gille/at ther aflåggia sine quartalspenningar/ eller
in=och=vthskrifwa sine lährodrengiar/widh alswar=
liget straff tilgiörandes.

Andre ARTICKEL.

Om Äldermann och Bissittiare sampt
des wahl/plicht/förmon och wyrdningh.

I.

På thet at vthi ämbetet alt må stickeligen tilgå/
thy skal therwthinnan wara een Äldermann / medh
twå eller fyra bissittiare / effter thy som the ämbne å
mannom hafwa. Men när älderman och Bissit=
tiarne vthwållies / äger ämbetet twenne i wahlet sät=
tia och förestå / aff hwilke Borgmästare och Rådhy
een tager / then ther sedan/ effter gammal plågsedh/
sin Eedh på Rådhygun affleggia skal ; hwilken och
Borgmästare och Rådhy sedan må bruka vthi the
ärender och twister som sigh yppa och ämbetet egent=
ligen och särskilt angå.

2

Then som nekar och will en Bissittiare / eller
Äldermans ämbete emottaga/vthan laga och skidlig
orsack / böthe förste gången til lådan tree Dal. S^m:
och een Dal. S^m: til the fattige ; biudes tå åter
andr.

andre gången och ändå nefar / böte dubbelt ; biudes
sist tredie resan / komme til samma ämbetet aldrig
mehr.

3.

Äldermänn och Bysittiare äga sökia ämbetes
gagn och nytta / intet willandes och wettandes giöra
något medhåld medh Bönhäfar / mindre see igenom
Singer medh någon som intet kan rätt göra sitt Mä-
ster stycke / emoot bättre weetande och wahrning ; För
all ting icke giöra och förrätta något det heele ämbe-
tet anår effter egit godh tyckio / vthan Borgmestare
och Råd ; sampt ämbetes weetskap ; Men små och
särskilde trättor må Äldermannen och bysittiarne
medh Råd ; bysittiarens minne och i hans närwaru
sluta och afgöra.

4.

Äldermannen och Bysittiarne äga niuta nå-
gon förmohn / araten wijdh drängiars eller Gesällers
optingande / heller vthi annat / som samptelige äm-
betet medh Borgmestare och Råd ; minne pröfwa
theras beswär och omack wara likmätigt.

5.

Then som een gång är laaligen och ordenteligen
fom ofwanbem^t : är / kommen til Äldermanne / och
Bysittiare / ämbetet / then samma blifwe therwijdh
så

så länge han lefwer / så framyt han för wisse skäl
och orsacker skul icke sielff begierer och får affskiedh
och förloff / eller blifwer wanföhr / eller och för sitt
förseende och m.ßhandel skull blifwer aff Borgmes
tare och Råd/ och andre som wederbör/ affsatt.

6.

Hwilken som sijderördar Äldermann eller Bis
sittaren/ eller medh skälsord och andre oheflighees
ter/ misshyrmar / böthe för Äldermannen förste gån
gen tre Dal. S^m: til lådan / och een Dal. S^m: til
the fattige / och för Bisittaren halffparten så myc
ket kommer han offtare igen/ tå öfwerläggie ämbe
tet hans brott medh Borgmestare och Råd/ och lås
ten plickta som brotten är til / och then brotliche för
ödmiuke sigh / och sin brott affbedie; I lijka måtto
måste och intet Äldermannen vthan gifwen orsaack
medh skälsordh eller elliest fahra illa vth emoot sin
medhbroder. Om någon Gillebroder bår Händer
medh wredzmode på någon aff the förber^{de}; ; böthe
för Äldermannen sex Dal. S^m: och Bisittaren tree
Dal. S^m: och tridingen så mycket til the fattige/
dock mål^lägandens rätt/ effter lagh/ förbehållen.

7.

Warder någon aff Äldermannen och Bisit
tiarne

tiarne för sin brott rättmäteligen saakfält/ och sedan
trestas/en williandes bötherna vthläggia/ then sam-
ma öre sin boot til een fierdedeel högre/ widh hwart
qwartals sammankompsf / som han en godwilligen
medh bötherne sigh infinner/ medh mindre Borgme-
stare och Rådth för skälige orsaker skull/hade i medler
tjdh samma böther ophåfwoit eller lindrat.

3.

Yngste Mästaren/som kallas Yngbroder/ skall
gå ämbetes ärender/och thet Aldermannen honom ä
ämbetes wägnar befaller / förrätta ; så frampth han
icke kan förnä een annan aff ämbete at giöra thet för
sigh ; trestas han eller thet försummar vthan laga
förfall/böthe eu Dal. S^{mt}: til ladan / och tolff öre
til the fattige / så frampth icke högre budh föllier / eller
något synnerligt igenom hans wäklände blifwer
vthi ämbetet försummat ; böte thå som Borgmästa-
re och Rådth/jempte ämbetet döma hans brott haf-
wa förtient ; försummar han och at säna någon til
aff Gille-Bröderne/ thå thet honom befalt warder/
böthe för hwar som förgäten blifwer sex öre S^{mt}:
Yngste Mästaren må intet reesa aff Staden / v-
than han säger Aldermannen och Bisittaren til/
at the så länge må förordna en annan i hans stäl-
le igen. Och när han förrättar ämbetes ärender
ware

ware thå alt thet honom i ordom och giärningom
ondt tilfogas/i tve böther.

Tredie ARTICKEL.

Om Ämbets=Lådan/theß Nycklar/Böc=
ker och Känskaper.

I.

Vthi Gillet och Embets huset hafwer hwar
och ett ämbete och handtwerck sin låda / ther vthi
the sina penningar sampt Sigill/ Skrå och Privi=
legier / som ämbetet egenteligen tilhöra / förwara
skole ; hwilken låda / then som vthi Gillets huset
boor / skal wara förpliktat wäl göma och förwa=
ra / och vthå Äldermannen och Bysittiarne enär
the begiära/och sammankomsten skier ; och skole the
til wara tree Nycklar/then ena hoos Äldermannen/
och the andra två hoos the två äldste Bysittiarne/
aff hwilke ingen må medh sin Nyckel bårto blifwa/
enär lådan skal öppnas/widh böther $\frac{1}{2}$ Dal. S^{mt}: i
lådan/ och fyra öre til the fattige.

2.

Alla böther och saakören som härröra af handt=
wårcken och ämbetet/blifwe widh theas låda/ dock
B 2 så

så/ at aff hward som bõthes effter Skräen / skal pro
quota en fierdepart så mycket gif:was til the fattis
ge i the syncken som the fattigaas bõther icke äre sär
deles vthryckte ; Men såsom the brott och förse
ende/ som skie emoot lagh och laga ordningar/ vth
om ämbetet/sampt/ther saaken och brotten hånd är/
effter lagh dömas och straffas skole ; altså skal then
broklike/ther saaken härrörer aff ämbetet/ äfwen så
mycket i ämbetslädan gifwa/ som han vthi Rätten är
saakfält til/och ther bõtha måste.

3.

The medel och penningar som i lädan inkom
ma/ måge en onytteligen/ på ett eller annat sätt
förtåras/ vthan med Borgmästare och Råd; weets
skap och minne/til ämbets gagn och nytta anläggias.

4.

Äldermannen och Bysittiarne böra ährliken
widh Walbormesse tijdh gidra redo och Råken
skap för lädan och thes inkomster / vthi the aff Borgmä
stare och Råd; förordnades och heela ämbets när
wahru/ och sådan råken
skap låta vthi ämbetet för
teckna / och aff vederwarande Råd; Bysittiare be
witna/ wiider both / ther thetta warder mothwille
ligen försunnat/ Äldermannen til lädan tree Dal.
Sant

S^{m^t}: och en Dal. S^{m^t}: till the fattige / men en Bils
sittuare halffparten mindre.

Fierde ARTICKEL.

Huru een må komma i Ämbetet / och
först om Läropoikar.

1.

Alle Läropoikar skole antagas in för ämbetet
vthi Gullet/och ther the icke fremmande äre och långt
bårto födde/ thå hafwe sitt bördz eller wittnesbreff
som ginast lägges i lådan/ och stånde alle Mästare
fritt at taga Läredrängiar an/ vthan lyfftesmän;
Och i fall någon poike sunnes/ som giärna wille lära
ett handtwärck/ och antingen inge lyfftesmän kunde
de skaffa/eller/ther han förmåtte/ icke kunde sigh så
högt för skrifwa som ämbetet och Mästaren fordrade;
thå wari Borgmästare och Rådhy i sådant fall för-
plicktat at skäligen jämfä them emillan/ på thet/ at
ingen igenom sådane otijdige besvär blifwer förhin-
drat at lära ett åhrligt handtwärck.

2.

Finnes någon lähropoike wara obeqswem til
thet handtwärcket/ han antager/ sådant bör Mäs-
staren

staren tilkienna gifwa / för än han låter honom in-
skrifwas / innan 2 Månaders tidh ; beholler honom
någon länger / hafwa thå ingen mact samma poike
at wråkia / vthan låtan i ämbetet ifrån then dagh
in skrifwas.

3.

Ingen poike skal vthi något Hantwärdt lära
öfwer fem år / och ingen vnder tree / effter som ämbe-
tet är til / med mindre han tilförende något hafwer
lärt / thå afförte thet i tiden / effter äldermännens och
bifittiarne's gottfinnande.

4.

Dör någon Mästare för än poiken eller läh-
rodrengeiens läroår vthe äro / thå blifwer han sine
år quar hoos ånkian / i fall hon hafwer någon godh
och förfahren Mäster swän then Wärdstaden före-
står / som honom lära kan och vnderwisa ; i widrigt
fall / gånge til een annan / som honom vthlärer / dock
med hennes minne / sampt äldermännens och besit-
tiarne's Samtycke.

5.

När någon läropoike vthlärt hafwer / och wil
aff läran löds warda / begiäre sådant wijsdh Qwar-
tals sammantoppsten / och gifwe i vthskrifningz
pen-

penningar två eller 3 Dal. S^m. effter som ämbetet
är till/ jemväl i Gesälladan / ther han aff medel är/
6. Marc S^m. och för Läröbrefwet i Strifware
lödn en Dal. S^m. förvthan Pergament och annan
nödig omkostnad (dock förplichtas icke til något
stänkiande aff maat/ öhl eller wijn) och en halff Dal.
S^m. til the Fattige; är poiken en wiidh medel och
penningar/betale thå Lärämästaren/ och poiken thet
sedan afftiene såsom lärodreng/ och wari förpliek-
tat/ ther Mästaren sådant åstundar och begiärrar/ at
blifwa hoos honom ett år för Lööndräng / så
framp icke något särdeles förhinder emillan kom-
mer/hwiltet Borgmästare och Rådth tillijka med äl-
dermänen oc blisfittiarne pröfwe; wandre thå drengen
eller Gesällen sedan om han wil sigh i sitt ämbete
wiidare försökia / eller blifwe quar i then Staden
han lärde hafwer.

Fämpte ARTICKEL.

Om Lööndrängar / Gesäller och Mästerswenner.

L.

Sedan een läropoike är / som förbem^{er} vth/
Kriswen/ och hafwer fått sitt Läröbref/ och för Ge-
säll

sällsigh hoos någon Mästare angiffwer/ thå åzer
Mästaren giöra wist afftahl medh honom/huru lång
tjdh han skal wara på hans Wärfstadh och arbete/
innom hwilken Gefällen icke må skillias ifrån Mä-
staren/ en eller Mästaren wräkta Gefällen/ widh
Boot så mycket som i Lödn för samma tjdh vthfäst
är/ men när Gefällen hafwer sin tjdh hoos Mästa-
ren vthallit/ ware icke förplicktat / som här til vthi
sombilige ämbeten skiedt är/ emoot sin willa at wan-
dra aff Staden/ vthan sökie sigh arbete hoos hwil-
ken Mästare han behagar.

2.

Alle fremmande Gefäller/ som på egen bekost-
nad wandrande ankomma/ skola sigh angiffwa hoos
Äldermannen/ och låta sigh effter ordningen om ar-
bete befråga/ bekomma the eller någon aff them intet
arbete / gifwes them eller honom een billig tärepen-
ning/effter Äldermans och Būficiarenes godsinnan-
de; men kommer någon Gefäll på Mästarens be-
kostnadh införskrifwen/ then blifwer hoos then Mä-
staren som honom fordrat hafwer / til thet ringaste
arbete i hans Wärfstadh ett halfft åhr/ widh Boot
een halff åhrs lödn/och omkostnaden igen/som Mä-
staren på hans ankompt gjorde/ och gånge sedan til
hwad Mästare han wil i samma stadh/ så frampt en
annor

annorlunda emillan Mästaren och Gesellen affhand-
lat och slutet är/ thå thet wijsdh affhandlingen för-
blifwa skal/ medh mindre Borgmästare och Råd-
h aff wicktige skäl sunne rådeligit thet at vphåfwa.

3.

Een Gesäll äger at hafwa sin Kista och Wåth-
säck hoos sin Mästare/ och ey på annat Rum.

4.

Ingen sammankompt aff Gesäller bör skie
medh mindre twenne Mästare aff samma ämbete
tillstådes äre; skier thet annars ware ogildt/ och bö-
te Gesällerne til ämbets lödan 6. Dal. S^{mt}: men til
the fattige 2. Dal. S^{mt}:

Siette ARTICKEL.

Huru en må blifwa Mästare.

I.

Ingen må Mästare blifwa/ vthan han hafwer
reedeligen och wäl lärdt sitt Handtwärc/ och niuter
wittnesbörd om sitt årlige förhållande/ och til thet
ringaste arbetat för een Gesäll vthi 3 åhr/ medh min-
dre andre wicktige skäl ther til wore och Borgmä-
stare

stare och Rådhy tillijka medh ämbetet finna honom
dugeligh/ och i sitt handtwärck swarsgodh.

2.

Ingen ware förpliktat at stå wiidh thet war-
lige åhrs arbete sedan han sigh hafwer angifwit
och åskat ämbetet/ medh mindre än Borgmästare
och Rådhy medh ämbetet merckeligen pröfwar thet
wara nödigt/ antingen för hans Ungdom eller ringa
förfarenheet eller andre omständighetter skull ; en-
kannerligen skal then icke medh sådant åhrs arbete
beswåras/ som hafwer förestådt någon Wärdstadh
vthi samme handtwärck i Mästarens ställe/ och så-
lunda giordt i sitt handtwärck gode proff.

3.

Wil någon Mästerwänn warda Mästare/
ware then bäst fallen ther til/ som tillsörende hafwer
warit Wärdgesäll och förestådt någon Wärdstadh/
(doch så at ingen annan vtheslutes som är förfaren/
och sitt handtwärck wäl lärt hafwer) åske ämbetet/
och gifwe til Lådan 1. 2. eller 3 Dal. S^m: som äm-
betet är til/ och halff Dal. til the fattige.

4.

Then som wil blifwa Mästare och Broder i
äm

åmbetet/ han skal vara förpflichtat at göra thet Må-
sterstycke vthan någon annars tillhielp/ sem i sam-
ma handtwärck öffligit är/ eller kan finnas wiidh
tjdernas Lopp tienligit och brukeligit/ aff then modell
som Äldermannen och Bussittiarne medh Borgmä-
stare och Råd; bewilliande honom förelaggia/ och
thet vthi en Mästares Wäreckstadh och aff åmbetet
förordnade Skådemästares närwahru förfärdiga/
doch vthan then tillkommande Mästares omkost-
nadh och beswär medh Kästhäll/ eller skänkiande aff
öhl eller wijn. Thetta Måsterstycket skal vthi een
aff Borgmästare och Råd; sampt Äldermannens/
Bussittiarne och åmbetsens närwahru wiidh före-
lagdan tjdh vpwissas/ och ther thet swarsgodt är
gillas/ i widrigt fall inga böter thesfore tagas/ vthan
arbete wiidare för Gefäll/ och giöre sedan Måster-
stycke aff nyo/ doch så at intet onödigt och såfängt
ratande ther wiidh rum giffwes/ hwaröfwer Borg-
mästare och Råd; döma och vpsende hafwa skole.

5.

När Måsterstycket är som ofwanbemi färdigt
giordt/ så äskas åter åmbetet/ och gifwe Sex Marc
S^m: i lådan och två Marc til the fattige. Men se-
dan Måsterstycket är vpwijst och gillat wordet/ skal
han gifwa tino Dal. S^m: i lådan/ och fem til Mästare-
re- för-

§ 2

re- för-

resörtäring och Giestebudh och intet mehr / wider
both til the fattige två gånger så mycket som gys-
wes öfwer föresatte Summa.

6.

Sedan han är Mästare worden / skal Ällder-
mannen tillhålla och sielff föllia honom på Råd-
gun / hwarest han skal winna Burskap och swårta
Konungen och Staden ; försummar thet Ällder-
mannen / böthe två Dal. S^m: i lådan / och en Dal.
til the fattige ; men yngsta Mästaren sielff blifwe
straffat effter lagh / så frampthan sitt handtwärck
och någon bergeligh handtering drifwer för än
han winner Burskap / medh mindre Borgmästare
och Rådgh gifwa honom thet med tijdh och vpsloff aff
färdeles orsak.

7.

Mästare Söner och the som taga til äkta Mästa-
re-änkior och döttrar winna äfwen så ämbetet som
a dre / allnast vthi omkostnadh skones med halffpar-
ten mindre.

8.

Wore någon Gesäll eller dräng / som hafwer
lärdt hoos en ährlig Mästare / thet intet ämbete eller
Gäle / eller ämbetes sammankomst är / then skal teke
förstus

först utas vthan godh erkiennas så frampt han
elliest sitt ämbete wäl lärdt hafwer/ och sedermehra
sigh hrligen förhållit / hwar öfwer Borgmästare
och Rådth skal hafwa mact iempte Äldermannen
och Bysittiarne ransaka och erkienna.

9.

Kommer någon Gefäll eller ämbetes man
som är eller hafwer warit vthi någon Herres eller
Adelsmans tienst/ och wil blifwa Mästare och äm-
betesbroder/ honom skal thet intet förwägras/ så
frampt han hafwer sitt pass och wittnesbörd om
sitt åhrliga förhållande / när han wil och kan göra
sitt Mästerstycke medh mehra som ther til hörer.

10.

Ankommer någon Mästare ifrån fremmande
Land eller någon Stadh inrikes/ och söker at blifwa
ämbetsbroder / then samma skal hafwa bewijs ifrån
Staden thesammanstädes / så och ifrån ämbes-
tet han komnen är at han een redelig Mästare är/
och sitt ämbete wäl förstå och förrätta kan ; gif-
we i Lådan 5 Dal S^m: och til the fattige en Dal.
och ware för Mästare kosten och ther wiidh öffrige
ämbetes beswär frij.

G 3

Sjun

Siunde ARTICKEL. Ordning Mästare emellan.

1.

Såsom laghliksmätigt är at ingen gör then andre förkiöp/ så mycket mehra åga ämbetes Bröderne vnder sigh icke tilfoga hwar andra något förkiöp / enkannerligen vthi the wahrur och Materier som til thetas handtwärck lända/ biudandes meer thesfore än som een annan aff hans ämbetes Bröder aff kiöparen thet förtingat hade / dyrckandes så then råå Materien i handtwärckarnes händer ; doch här emoot ware ingen förplicktat/ när han sitt giorde arbete förnytra wil / at rätta sigh effter eens annars kiöp som sitt arbete stegra söker / vthan hwar fällie sitt för lindrasse och bästa prys han kan och aitter ; handler något ämbete här emoot medh olofflig sammansättning / liggie til Borgmästare och Råd; alswarsamme näpft.

2.

Ingen Mästare eller Mästerwänn laste sin ämbetes broders arbete vthan orsaak/ wijd both förste gången Sex Mark S^m: och två Mark til the fattige/ och andre gången dubbelt ; men finnes arbetet straffwärdigt böthe han så mycket som arbetet för

förfärdigade / thet Älldermannen och Biffittiarne
skada skole / och thet öfwer dömma.

3.

Ingen ämbetsman må sigh inträngia vthi sin bro-
ders / förmedelst ricktia handel / eller aftal antagne och
betingade arbete / wiidh both tree Dal. S^{mt}: i lådan /
och een Dal. til the fattige / och vpsulle sin ämbetes
broder all bewiisliggh skada / medh mindre han först
tilsäger ämbetet och then andre träder ostadder thet
ifrån. Doch så om handtwärckaren / som först ar-
betet betingat hafwer / finnes hafwa sin Wan ostä-
ligen vpphållet eller i hwarie ånor måtto förförde-
lat / eller för högt sitt arbete vpsatt / må vppå thet
fallet een annan effter Borgmästare och Råd; och
ämbetes gottfinnande / träda thet til saaklöst.

4.

Alle handtwärckare hwilkas arbete så bestaffat
är / at thet stämpas kan / effter för thetta gjorde Ord-
ning / eller then här effter göras kan / måge icke för-
summa sitt arbete medh sin stämpell eller bomär-
cke beteckna / wiidh förlust aff thet som således ostäm-
plat warder til the fattige / och tree Dal. S^{mt}: i
lådan.

Otton

Sttonde ARTICKEL
Ordning emellan Mästare och
Gesällerne.

I.

Een Gesäll är pliktig at swara Mästaren för thet arbete han vnder händer hafwer / befinnes flård / något förbytt / eller aff hans handtvärckan och försummelse förderfwat / vpsulle skadan / och wære anthå effter saksens bestaffenheet Rådhsittiarens och ämbetets straff vnderkastat / effter som Mästaren sielff bör swara then som arbetet hafwa skal.

2.

Gesäller och Mästerswänner skole sigh hoos sine Mästare wäl och redeligen förhålla i theras Wärcckstadh och arbete icke försumma / hwarken genom frij Måndagh / spakeregång / eller annan så fängia / giör thet någon och försummar thet igenom een dagh / arbete två för een och så framgeent / och böte en halff dags löhn til the fattige för hwar dagh / och wari Mästaren förpliktat thetta så offta thet händer / at gifwa Aldermannen och Bihittiarne tillienna / wiidh böter fyra öre S^mt: men i fall Gesällen igenom sin försummelse och spakeregång förorsakar

sakar Mästaren någon märckellig bewisliggh skada/ bör han förvthan bemelte böther them vpsylla.

3.

Ingen Gesäll tage något arbete an sin Mästare owitterligen at arbeta för sig sielff til sin winst/ widh both 6. Marc S^m: i lådan/ och $\frac{1}{2}$ Dal. til the fattige/ och gifwe sedan Mästaren hwad han förtient hafwer; men när hans fristimar äre må han thet giöra/ doch medh Mästarens wetskap. Ingen ämbetsmästare gifwe sin Gesäll mehr vthi wrekolödn än som aff ämbetet medh Borgmästare och Råd; wetskap sluttit är/ widh both 3. Dal. S^m: i lådan/ och een Dal. til the fattige/ och Gesällen som mehra tager halfwe both mindre. Doch må icke wara betaget at een Mästare/ wälförståendes i the ämbeten som thet här til warit öffligt/ må och synes ketals betinga medh sin Gesäll/ som the bäst kunna åsamias.

4.

Alle Mästare åga irättan och förelagdan tiidh sine Gesäller theras skälige och förtingade lödn betala/ widh both een Dal. S^m: i lådan när ther öfwer flagat warder/ och otta öre til the fattige; Ther emot skal och ingen Gesäll försunia sin Mästares arbete/ gior han thet vthan laga förfall/ och ther vppå flagat warder/ böthe som ofwanbemelt är.

D

Een

5.

Een Mästare äge i sitt Huus så emoot G:säl-
ler som poikar och öfrige huusgesinn Husbonde
rätti:heet/ doch Stadzens och ämbetets rätt oför-
fränckt.

6.

Ingen Gefäll förwägre sigh at förrätta thet
hans Mästare honom befaller/ så wijda hans handt/
wärd angår/ mindre sättia sigh emoot sin Mästare
medh ohöflige ord/ wijdh both en Dal. S^m. i ladan/
och $\frac{1}{2}$ Dal. til the fattige/ förvthan laga böther/ effter
som saken kan wara til.

7.

Then Mästerswänn som hafwer kåst hoos sin
Mästare/ och icke wil sig med thet som Huset förmär/
när thet är skälige och försvarligit/ äthnōija låta/
wari äldermannens och bisfittiarne's wilkohrlige
straff onderkastadt.

8.

Ingen Gefäll driste sigh at liggia vhr sin Mä-
stares huus/ vthan Mästarens loff och minne/ min-
dre locka drängar och poikar medh sigh vthi Krogar
och oläffliga samquämmen; then thet gör/ böthe
förste gången een Dal. S^m. til the fattige/ andre och
tridie gången dubbel/ kommer han oftare igen/ wære
thet

thet straff vnderkastadt som Borgmästare och Rådhs
pröfwa skäligh.

9.

Warder någon Gesäll eller lärodreng medh
otroheet och tiuffnad beträdd/ som icke för grooff och
stoor är/ then samme må förste gången medh Borg-
mästare och Rådhs minne effter Aldermannes och bis-
sittiarnes doom straffas; ther han oftare igenkom-
mer eller saken förste gången är aff then stoorleek och
wärde/ wijses til Rätten ther at plichta som lagh
förmär.

10.

Will någon Gesäll wandra/ skal han taga pass
aff ämbetet och gifwa til lådan $\frac{1}{2}$ Dal. S^{mt}: och så
mycket til Skrifswaren i Skrifswarelödn/ och betale
papperet.

11.

Läter sigh någon Gesäll tubba nycker eller
drucken/sötiandes förmedelst mootwilligheet affskied/
så at Mästaren ther aff tager skada vthi sitt handts
wärck/ vpsulle honom skadan och böthe til lådan 3.
Dal S^{mt}: och een halff til the fattige.

12.

Ingen tubbe eller giöre affspennig annars
mans Gesäll eller lärodreng widh both tree Dal.
D₂ S^{mt}:

S^m: i lãdan och en Dal. til the fattige/ och gånge
drenge til sin förrige Måstare och Husbonde igen/
så länge han får redeligt och billigt Affskied; en hel-
ler må någon annan vthom åmbetet/ vare sigh ehoo-
thet vara will/ tubba eller til sigh taga ifrån handt-
wåret någon lähropoike eller lährodreng / vthan
Måstaren hafve mact medh Borgmästare och
Råd; tilstånd at taga then igen/ och then som een så-
dan drång vthur åmbetet tubbat hafver / vare plick-
tigh all skada och omkostnadh återgålda

13.

Ingen tage någon dreng eller Gefällan / som
medh sin förra Husbondes och Måstares ominne
år vhr tiensten gången/ widh both 2. Dal. **S^m:** i lã-
dan/ och 3 Marc til the fattige/ och then förre Må-
staren tage drenge igen/ medh mindre än Måstaren
honom oståligen sitt affskiedh förwågrar; hwar öf-
wer åldermannen och bisittiarne måge ransaka och
döma.

Nijonde ARTICKEL.

Ordning för Måstare och theras Läropoikar.

I.

En Måstare wari icke förbudet at antaga och
lära

lära så många pojkar som han effter Borgmästare och Råd; ompröfwande hinner vnderwisa och förestå/ doch så at han ther jempte brukar i sin Wärd; stadh och widh sitt antagne arbete/ Gesäller/ at arbetet icke må blifwa aff pojkar förderfwat eller förslätt och illa giordt. Och skal en Mästare widh sådana lähropoikars antagande aldrähälst och framför andre sig betiena aff infödde/ men ther någon finnes sådane förskiuta och til sitt handtwärck; lärande icke tilstädia wilia/ then skal aff Borgmästare och Råd; alswarligen androm til warnagel straffat warda/ såsom thet och skal stå til Borgmästare och Råd; ransakan at tilsee om en Mästare och hafwer så många pojkar i tienst och lära/ som han bör och behooft giörs.

2.

Een läropoike ware fuller förplichtat til at löpa Mästarens ärender och hans huuslyflor beställa/ doch at thet skeer medh mått/ och han måst brukas til thet hans lära och handtwärck egentligen angår.

3.

Ingen Mästare/ mindre hans Gesäller må vthi Dryckenkap eller elliest aff blotta ondsko illa slå och skäligen hanthera någon lähropoike/ widh both i lådan förste gången tree Dal. S^{um}: och til the

D 3

fats

öppenbahrar för någon thera aff parterne som tviv-
sa hwem honom war emoot heller med h/ och sådant
kan honom fullteligen öfwer tygas/ böthe förste gån-
gen 3 Dal. S^m: i lådan/ och en Dal. til the fattige/
andre gången dubbelt/ och så framgeent in til thes
han sigh bättrar/ och sitt pluderij affstår.

6.

Swär någon skäller och talar oquädens ord
til och om sin ämbetes broder eller thes hustru wijs
sammankompsten vthi ämbetet/ böte 2. Dal. S^m: i
lådan/ och 2 Marck til the fattige för hwart skells
ord/ Stadzens rätt förbehållen.

7.

Then som sin Broder wijs sammankompsten
och i Gillet öfwerfaller medh hugg och slag/ böthe
så mycket i lådan som lagh förmår i sliike fall/ Stad-
sens rätt oförsummat.

8.

Zugen må för ån äldermannen och Bisfit-
tiarne gifwer orlåff/tråda vthur Gillet och samman-
kompsten vthan laga förfall / wijs both en halff
Dal. S^m: i lådan och en halff Marck til the fat-
tige.

När

När en aff Mästare eller Gesällerne hafra något at göra fins emellan för een öpen låda/ til at klaga på hwar annan/ thå må ingen annan Mästare eller Gesäll sig ofallader i theas tahl och thet honom intet wijskommer inlåta/ widh böther en Dal. S^m: i lådan/ och en Marck til the fattige.

Hwilken när ämbetet tilhopa är och lådan öpen står fördristar sigh at göra oliudh/ slå medh iswers modh i bordet/ och biuda någon troz; han skal/ ehoo then och är aff ämbetet/ böta fyra Marck S^m: i lådan/ och een Marck til the fattige. Men Äldermannen står thet fritt vthi ämbetes saker at biuda och befalla.

Ingen må komma bewäpnadh til Gillet/ widh straff tre Marck S^m: Andre små oliudh straffas effter Rådzhjussittarnes och ämbetes gottfinnande.

När ämbetet hafwer varit tilhopa och sakerne them emillan äre förordnade/ och någon/ som böther hafwer vthgitt/ kommandes på gatun brukar onyttigh munn/ säger sigh vara orätt wedersa
E rit

rit / eller och begynner sådant wijta och förefasta sin
medbroder / som och tå på ämbetet tilstådes warit
hafwer / böte i ladan två Dal. S^m: och två Marek
til the fattige. Ty hade honom något förnär skiedt /
borde honom vthi hysset in för Äldermannen och
Bisfittiarne thet tilkienna gifwa / och icke löpa på of-
fentlige gaturne och skamma ämbetet. Then och aff
ämbebroderne sådant hörer och icke gifwer tilken-
na / böthe halffparten mindre.

13.

Mästare/änckia må uphålla handtvärket och
värckstaden så länge hon sitter änckia och sigh åhr-
ligen förhåller / vthan något ämbetes besvär / och
Äldermannen ware förplicktat at skaffa henne solck /
effter som lågenheeten och tilfallet med gifwer.

14.

Wil någon Mästare och ämbebroder gifwa
sigh i tienst hoos någon Herre / then samma hafwer
intet förbrucit sin broderskap och ämbetes rättigheet /
så frampt han anthå blifwer vnder borgeligh tunga
och gifwer sine quartal til ladan.

15.

Wil någon sedan han Mästare wardt och haf-
wer bodt i Staden / draga til någon annan orth i
Xij

Riket sin väring med ämbetet at vinna/må honö thet
esterlåtas ; komer han och sedan til samā Stad han
förz broder war/thå må han en å nyo ämbetet wiñā/
utan gifwe allenast 5. Dl. S^m: i lådan/och ware för
all annor ämbetes beswår frij. Doch thet han aldrig
tilförende hade förrättat yngste Mästares ämbete/
giöre thet sedan til thes een annan honom afflöser.

16.

Warder någon Mästare som ämbetes rättig-
heet i wålmackten giordt hafwer vthfattig eller siu-
ter / och thet icke kommer aff hans egit wållande/
dryckenkap/ slöserij och annat slukt ; then skal vthur
ämbetslådan medh Borgmästare och Råd; minne
hielp bekomma / så mycket ämbetet pröfwer nödigt
och lådan kan umbära. Döör han eller hans hustru/
kan ämbetet låta honom begrafwa medh ringaste
omkostnadh/ men kommer han sigh före och til båt-
tre willkühr och medel igen / thå giälde åter hwad
han aff ämbete nuitt hafwer / doch vthan all aff-
giäld och Interesse.

17.

Warder någon dömd för groof misgerning från
heder och ähra / hafwe och förlorat ämbetes rättig-
heet / medh mindre han niuter Konungens sårdeles
Nåde. Men för saker som elliest böther gifwes före/
må

må then brotliche effter fullgiord boost eller afffin-
nande medh then som wederbör/ åther lidas ibland
folck och samquäm och icke stötas vthur åmbetet.

18.

Missbrukar någon Gudz namn medh swår-
tande och eeder/ antingen aff ofseedh eller och aff ond-
sko och illwillia/ plicke effter thet som Stadgan om
eeder förmår.

19.

Ingen arbete något i sin Wårckstad om Sön-
dagen/ mycket mindre dubble / dricke eller swårre wid
both som Stadgan om Sabbatzbråt innehåller.

20.

Ther någon tillsåyes och vthan märckelig hin-
der och förfall sigh affsöndrar/ thå hans åmbetzbro-
der/ thes hustru eller barn warda begrafne/ och icke
effter som skåligt och billigt är theras jordefård
medh sin närwarelse hedrar / bõthe Måstaren 2
Marck i lådan/ och en Marck til the fattige/ hustrun
otta öre S^m: i lådan och tree öre til the fattige.

21.

Ingen Bönhås må lidas eller bruka något
handtwårck / vthan han skåligen affinner sigh medh
åmbe

Ämbetet och winner Burskap/ i widrigt fall må äm-
betet medh Borgmästares och Råd; tilhielp låta
honom fast taga / och hans arbete medh wärcktygh
falle til ämbetet ; doch här vnder icke förståendes
Adelens ährstienare och handtwärck;mann/ hwilke
allenast måge arbeta för sine Herrar och theras be-
tiente och vnderhafwande/ men för ingen annan.

22.

Intet ämbete hafwe mackt at jaga bönhasor
vthan Borgmästare och Råd; bewilning och weets-
skap/ och vthi theras vthskickades närwaru.

23.

Ingen fladde vthi eens annars handtwärck/
eller annat bruke än thet honom widh sitt ämbete är
eller warder tillåtit / effter then skilldnat som redan i
ämbeten giordt är eller framdeles göras kan/ widh
both 3 Dal. S^m och arbetet för giordt til the fattige

24.

Ingen aff Mästarene må vndraga sigh at ar-
beta för Kongl. May: och Chronan/ när the aff
Borgmästare och Råd; effter vndsängne besalning
tillsagde blifwa / widh böther 2 Dal. S^m: i lådan/
och til the fattige 3 Marck för hwar gång the tres-
skas/ Chronones och Stadzens Rätt oförfränckt.
Iu.

Ingen ämbetsman eller handtwärckare må taga mehra för sitt arbete än som Taxan medgifwer / vthi the handtwärcken och Species som Taxan äro vnderkastade / men i the öfrige / en högre än thet kan skäligen wärdt vara / effter Borgmästare och Råd / Aldermannes och Bissittiarnes måhord och gottfinnande; hwilken mehra tager än nu sagt är / gifwe igen thet han oskäligen och alt för mycket vpbahr / och böthe ther ofwan vppå tredubbelt så mycket til trestiffes / Staden / Ambetet och Målsäganden.

Ingen må mehra arbete til sigh taga än som han kan til föresagdan tijdh och dagh förfärdiga / widh both för hwar dagh som ther öfwer går then tijnnde penning aff thes wärde som förtingat är / och borde vara färdigt; ther emoot ware hwar och een förplicktat at betala til föresagdan tijdh effter som afftaalt är / så frampyt han icke niuter medh betalningen vpskoff; i widrigt fall / ther handtwärckaren nödgas genom Rättegång eller annan tijdhspillo och försummelse sitt sökia; thå ware then andre förplicktat at betala medh Interesse och all bewijsligh skadesständ.

In

Ingen handtvärckare eller ämbetes Mästare fördrift: sigh at sällia gammalt för nytt/eller för annat än thet är / wid both i lådan tree Dal. S^m. och en Dal. til the fattige/ vpsyllandes honom skadan som kiöpt hafwer / Stadzens Rätt/ som saaken är / til oförfränckt.

Förfalskar någon handtvärckzmann eller Mästare något arbete/ ware förlustigh aff arswode/ och böte 4. Dal. S^m.: til lådan/ och vpsulle honom som arbetet vthfick skadan ; men thet förfallskade hemfalle til the fattige/ så mycket som til Materien kan vara gott ; dock Stadzens Rätt/ effter lagh som saken är til/ förbehållen.

Förbyter någon något arbete gifvandes samre til Materien än han emoot togh/ gifwe igen så gott som han emot taait hafwer/ och vpsulle all thet aff bewisligh tagen skada/ sampt böte 3 Dal. S^m.: i lådan/ och 2 til the fattige/ Stadzens Rätt oförsummat.

Warder flagat at någon Mästare hafwer försumlat och affhändt thet han til arbete antogh/ och thet

thet in för Borgmästare och Råd/ Äldermannen
och Bifittiarne fullkomligen honom warder öfwer-
tygat/ vpfylle skadan och böte siro Dal. S^{mt}: i lå-
dan / och 2 til the fattige / Stadzens Rätt förbe-
hållen.

31.

Förderfwar någon något arbete/ behålle sielff
thet förderfwarde / och vpfylle honom allan skadan
som arbetet vthfick / och böthe effter godtyckio som
Borgmästare och Råd/ Äldermannen och Bif-
fittiarne finna saaken til.

32.

Hwilken sigh vppå tager något arbete/ skriff-
teligen eller mundeligen / så och så godt at för-
färdiga / och thet sedan ey gör / böthe två Dal.
S^{mt}: i lådan/ och een Dal. til the fattige / och fylle
honom allan skada som arbete låter.

33.

Wil någon låta arbete eller och arbete bes-
tinga hemma i sitt huus/ thå må ingen åmb hman
sigh förwågra at tijt komma eller skicka / thet
samma at förfärdiga eller antaga emoot skäligh
betal

betalning wijsd straff som saaten är til och aff Borgmästare och Rådhy medh Embetet pröfwat warder.

34.

Alle Handtwärckare måge arbeta för Köpmänn / och alle andre sijne förläggare / som dheras arbete sedan sällia och förnyttre kunne.

35.

Alle dhe böther som här nämnde warda / måste förstås om Silfwer Mynt.

Och är thetta then allgemeene Stråå och Ordning som Wij wele at alle handtwärcks Embeten i gemeen skole ställa sigh til hörksam effterrättelse / til wiidare förbättring / effter som Wij Oss aff Kongl. Wälde / förbehålle til at förändra / öka eller förminska / effter tiderne och tillfällen; Men på thet at hward som här stadgat är må theß bättre nå sin tilbörliche wärckan / jämwäl Wij erhålla thet hälsofamme måhl som härigenom är wordet ansedt / så befalle Wij Borgmästare och Rådhy i alle Städer alswarligen / at the icke allenast hålla hand öfwer thenne Wår Ordning / icke tillåtandes at någon må bruta här emot vthan och the särskilte Stråår och Ordningar

ningar för hwar och ett handwårck i synnerheet å
nyo öfwerse: / och här efter lämpa och inrätta / medde-
landes them sedan wederbörande til rättelse och eff-
tersölgd: hwilket til at vnderwika all åthskildnot eller
skiliaktigheet / som eliest aff mångas inrättande hända
kunde / således skee och förrättas bör / at Borgmesta-
re och Rådhy här i Stockholm skole först hwar
Stråd för sig företaga / och göra ther öfwer til fölie
aff theme allgemene Ordnigh / een wisz förfat-
ning / jäm wäl them til Wårt General Commercie
Collegium (hwilkom Wij öfwer öpsikten aff hela
thetta Wårcket nådigst förtrodt hafwe) öfwer-
gifwa / at ther widare öfwerläggias gillas och full-
bordas / thå Borgmästare och Rådhy them åter
til sig taga / sampt thet handwårcks = Embete som
wederbör / enteligen i händer ställa skole. Och när
alle Strådar här äre på thetta sättet inrättade / thå
skole the sanime widare til hwar Stadhy i Riket
widh anfodran och som thet behöfwes til / meddelte
blifwa / at en likheet aff Stråda må för hwar handt-
wårck erhållas. Effter som Wij therhoos biuda
alle Wåre Befalningshafwande / oppå hwad ohrt
thet helst wara må / at the på Embetes wågnar och
när the kunne ålitas / komme Borgmestare och
Rådhy til hielp vthi alt thet som til fullbordan och
wårck ställande aff thetta företalde / och therigenom
til

til Handtvårdens upkomst och besodra lända kan. Här
alle som wederbör hafwe sig hörfambligen att effterrät-
ta. Til yttermehra wisso hafwe Wij ihetta medh Wårt
Kongl. Secret / så och Wår högtährade älskelige k. Fru
Modhers / sampt dhe andre Wåre och Wårt Rikes res-
spectivè Förmyndares och Regerings Underskrift be-
kräfta lätit / Datum Stockholm den 1. Martij. Anno 1669.

HEDEWIG ELEONORA.

Per Brahe/Grefwe
til Wifingeborg/
S. R. Droget.

Lorenz von der
Linde i R. Mar-
skens ställe.

Nicolaus Brahe
i R. Ammiralens
ställe.

Magnus Gabriel de la Gardie
S. R. Cansler.

Sewedh Bååt/
S. R. Skattmästare.

Faksimilupplaga

Tryckt i 1000 exemplar

varav detta är

Nr 32

Tryckt i offset hos
Aktiebolaget Littorin Rydén Boktryckeri
Örebro 1953

Kurt Jonsons Bokförlag
Stockholm